

חוני המעגל

פעם, בזמן שביית המקדש עוד היה קיים, קרה שלא ירדו גשמים בארץ ישראל. עבר הסתו, בא החורף, הגיע חדש אדר וגם הוא כמעט עבר – וגשמים לא ירדו!

5 בזמן ההוא חי צדיק גדול, ושמו חוני המעגל. מדוע קראו לו "המעגל"? מפני מעשה שהיה, אותו ספרו לנו חכמנו זכרונם לברכה.

כאשר ראו החכמים, שאין הגשמים יורדים ודבר איננו צומח, ועוד מעט אפילו מי שתיה לא יהיו, 10 שלחו שליחים אל חוני לבקשו: "התפלל נא אתה עלינו! אולי יקבל ה' את תפלתך וירדו גשמים".

התפלל חוני, אבל גשמים לא ירדו!

עמד חוני ושרטט מעגל, כמי שעג עוגה עגלה, עמד באמצע המעגל ואמר:

15 - "רבנו של עולם! בניד, עם ישראל, מקוים שתקבל את תפלתי, כי יודעים הם שהרבה פעמים עשית את בקשתי, ואני לפניך כבן אצל אביו. נשבע אני, שאיני זו מפאו, עד שתרחם על בניד ותוריד להם גשם!"

התחילו גשמים מנטפים. טפות טפות ירדו. טפות קטנות ודקות, שאף מעט הרטיבו את האבק הרב שפסה את האדמה היבשה.

אמרו לו תלמידיו של חוני המעגל:

20 - "רבי, נדמה לנו, שהגשם הזה יורד רק, כדי להתיר את שבועתך, שתוכל לצאת מן המעגל. מעטים מאוד הגשמים הללו ואינם מספיקים להרוות את האדמה".

התפלל חוני עוד ואמר לפני ה': "לא כף בקשתי, אלא גשמים שימלאו את הבורות השוחים (חפירות) והמערות!

התחילו יורדים גשמי זעף, טפות גדולות וכבדות מאוד, שיירדו במהירות ובכח רב 25 וכמעט שברו את העצים ואת הגגות".

אמרו לו תלמידיו אל חוני המעגל:

- "רבי, נדמה לנו, שהגשמים הללו יורדים, כדי לאבד ולהרוס את העולם!"

התפלל עוד חוני ואמר לפני ה':

- לא כף בקשתי, אלא גשמי רצון, גשמי ברכה ונדבה, שישמחו עליהם בני האדם!

30 יָרְדוּ הַגִּשְׁמִים כָּרְאוּי. בְּנַחַת וּבְשִׁפְעַ עֲרֵדוּ וְלֹא הִפְסִיקוּ, עַד שֶׁהִתְמַלְאוּ הַבּוֹרוֹת וְנָבְעוּ
הַמַּעְיָנוֹת וְהִתְחִילוּ הַנְּחָלִים עוֹלִים עַל גְּדוֹתֵיהֶם. עָלוּ תוֹשְׁבֵי הַשְּׁכוּנוֹת הַנְּמוּכוֹת
בִּירוּשָׁלַיִם לְהַר הַבַּיִת, לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ, כִּי פָחַדוּ, שֶׁמָּא יִצִּיפוּ מִי הַגִּשְׁמִים אֶת בְּתֵיהֶם.
אָמְרוּ לוֹ לְחוּנֵי הַמַּעְגָּל:

35 - "רַבִּי, כָּשֶׁם שֶׁהִתְפַּלְלָתָּ, שְׂיִרְדוּ גִשְׁמִים, כִּדְ תִתְפַּלֵּל עִכְשָׁו, שְׂיִחְדְּלוּ וַיִּלְכוּ לָהֶם, כִּי כָּבֵר
יִוְרְדִים יוֹתֵר מִדִּי!"
עָנָה לָהֶם חוּנֵי הַמַּעְגָּל:

כִּדְ לְמַדְתִּי מִרְבוּתִי, שְׂאִין מִתְפַּלְלִים אֶל ה' לְהִפְסִיק אֶת הַבְּרָכָה שֶׁשָּׁלַח. אֵף עַל פִּי כֵן,
אִם כָּל כִּדְ קִשָּׁה לָכֶם לְסַבֵּל אֶת הַגִּשְׁמִים, הִבִּיאוּ קֶרְבָן לְכַפֵּר עַל חַטְאֵתֵיכֶם וְאֲנִי אֶתְפַּלֵּל
עִבוּרְכֶם.

40 עָשׂוּ כֵן, וְחוּנֵי הַתְּפִלָּה לִפְנֵי ה' וְאָמְרוּ:

- "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם! עֲמֹד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵינָם יְכוֹלִים לְעֲמוּד, לֹא בְרוּב טוֹבָה וְלֹא בְרוּב
פְּרָעָנוּת (רָעָה). כְּעֵסֶת עֲלֵיהֶם וְלֹא נָתַתָּ לָהֶם גִּשְׁמִים – לֹא יָכְלוּ לְסַבֵּל. וְעִכְשָׁו, כְּשֶׁנָּתַתָּ לָהֶם
גִּשְׁמִים בְּרָכָה בְּשִׁפְעַ, שׁוֹב אֵינָם יְכוֹלִים לְסַבֵּל. יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ שְׂיִפְסִיקוּ הַגִּשְׁמִים
לְרַדְתִּי!"

45 מִיַּד נִשְׁבְּהָ הַרוּחַ וְהִתְפַּזְּרוּ הָעֲנָנִים וְזָרְחָה הַחֲמָה. שְׂמָחוּ כֻלָּם שֶׁמָּחָה גְדוֹלָה, יִצְאוּ
לְשָׂדוֹת וְלַחֲרָשׁוֹת וּמִצְאוּ פְטָרִיּוֹת, שֶׁצָּמְחוּ אַחֲרֵי הַגִּשְׁמִים. אָסְפוּ אוֹתָן, אֲכָלוּ וְשִׁבְעוּ עַד
שֶׁצָּמְחָה תְּבוּאָה בְּשָׂדוֹת וּיְרֻקוֹת בְּגִנּוֹת וּפְרוֹת עַל הָעֵצִים.

(על פי מסכת תענית כ"ג, עמוד א – 'כֹּה עָשׂוּ חֲכָמֵינוּ' כְּרִדְ ב')

עבודת

1. מתי התרחש המעשה עם חוני המעגל?

- לפני שבית המקדש היה קיים.
- בזמן שבית המקדש היה קיים.
- לאחר שבית המקדש היה קיים.
- תשובות אי וגי נכונות.

2. שנה שלא יורדים בה גשמים היא:

- שנה שחונה ○ שנת בצרת ○ שנת ברכה. ○ תשובות אי ובי נכונות.

3. מה בקשו חכמים מחוני?

4. מדוע פנו החכמים דוקא לחוני?

5. פרוש המילה **מנטפים** (שורה 17) היא:

א. מלכלכים. ב. יורדות טפות. ג. ממהרים. ד. כבדים.

6. כמה פעמים התפלל חוני לה' על ירידת הגשמים?

א. 3 פעמים. ב. פעמים. ג. 4 פעמים. ד. 5 פעמים.

7. אילו גשמים ירדו בעקבות תפלותיו של חוני?

- א. גשמי ברכה.
- ב. גשמי זעף.
- ג. גשמים מנטפים.
- ד. כל התשובות נכונות.

8. מה הם גשמי ברכה?

9. מה הפרוש: 'אין מתפללים על רוב טובה'?

- א. אין לבקש הרבה טובות מה' בפעם אחת.
- ב. אין לבקש מה' שיפסיק טובה.
- ג. אין להודות לה' על טובה אחת בלבד.

10. א. תלמידיו של חוני המעגל טענו כי הגשמים שיורדו בתחלה היו **מנטפים**

כדי:

ב. תלמידיו של חוני המעגל טענו כי גשמי **הזעף** ירדו

כדי:

11. מדוע נקרא התנא חוני בָּשֵׁם "חוני המעגל"?

12. יהונתן קרא את הסיפור ואמר ש'לדעתו זה לא יפה שתלמידיו של חוני הטריחו אותו להתפלל פעמים רבות – האם אתם מסכימים עם יהונתן? הביעו את דעתכם.

13. בשורות 31-32 כתוב: עלו תושבי השכונות הנמוכות בירושלים להר הבית... ממשפט זה ניתן להבין כי:

- א. הר הבית קדוש יותר מהעיר ורושלים.
- ב. הר הבית נמצא מחוץ לירושלים.
- ג. הר הבית נמצא במקום גבוה בירושלים.

14. מה אפשר ללמוד מהספור על חוני המעגל?

- א. חוני המעגל היה איש אמיץ.
- ב. חוני המעגל היה מאמין באמונה שלמה בה'.
- ג. תפלותיו של חוני היו מתקבלות בשמים ברצון.
- ד. כל התשובות נכונות.

15. הקיפו "נכון" או "לא נכון" ליד כל משפט.

"נכון" \ "לא נכון"	השם כָּעַס על חוני שהתפלל פעמים רבות על הגשם.
"נכון" \ "לא נכון"	חוני לא הסכים בתחלה להתפלל שהגשם יפסק.
"נכון" \ "לא נכון"	לאחר ירידת הגשם אכלו כֵּלָם פטרייות שצמחו בשדה.
"נכון" \ "לא נכון"	תושבי השכונות הגבוהות עלו להר הבית.
"נכון" \ "לא נכון"	חוני המעגל סרב בתחלה לבקשת תלמידיו להתפלל על הגשם.
"נכון" \ "לא נכון"	במקום 'האדמה החרבה' כתוב בספור 'האדמה היבשה'.

חֲכָמִים בְּקִשׁוֹ מַחֲנִי לְהִתְפַּלֵּל עַל הַגִּשְׁם בְּסִתּוֹ. "נְכוֹן" \ "לֹא נְכוֹן"

חֲנִי הַמַּעֲגָל - תְּפִזֹּת

ע	י	נ	ד	ג	כ	ה	מ	נ	ט	פ	י	מ
ג	ר	ז	ו	ו	י	ה	ב	צ	ר	ת	פ	ש
ח	ו	ש	מ	ב	נ	א	ט	ש	ח	ע	ט	ב
מ	ש	נ	ר	ו	ע	ב	ג	מ	צ	ר	ר	ו
ת	ל	ר	ח	ט	ת	י	ש	ש	ש	ז	י	ע
ב	י	ש	ז	ו	ט	ת	מ	ח	ג	ב	ו	ה
ו	מ	נ	פ	ד	צ	ה	י	מ	ש	ק	ת	ז
א	י	ט	ה	ע	ו	מ	ז	ה	מ	ז	מ	ב
ה	ר	ה	ב	י	ת	ק	ע	ד	י	י	ש	ל
מ	ק	ע	כ	ק	ת	ד	פ	נ	מ	ח	ג	ת
ר	ו	פ	ד	ח	י	ש	ק	נ	נ	ע	ע	פ
ד	ת	ח	נ	צ	ס	ז	ח	כ	מ	י	מ	ל
ש	כ	ו	נ	ו	ת	ד	י	ד	מ	י	מ	ה

גִּשְׁמִים, טְפוֹת, גִּשְׁמֵי זַעַף, שְׁמֵשׁ חַמָּה, פְּטָרִיּוֹת, תְּפִלָּה, מַעֲגָל, שְׂרִיטָה, מְנַטְפִּים, נוֹבְעִים, בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, עֲנָנִים, בְּצִרְתָּ, שְׁחֹנָה,

חֲכָמִים, שְׁפַע, נְחֹת, מִים, יֶרְקוֹת, תְּבוּאָה, שְׁבוּעָה, יְרוּשָׁלַיִם, הַר
הַבַּיִת, גְּבוּהָ, נְמוּן, שְׁכוּנוֹת.